

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esce de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 dobdicari, or 8 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mof inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 80 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestul pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 102. Brasiovu, 4 Ianuarlu 1865, 23 Dec. 1864. Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Redicarea metropollei romane,

precum si conchiamarea congresului serbescu si a sinodului s'a aplacidatu de catra Mai. S'a, si epp. Br. **Andreiu Siaguna** e denumitu metropolitu. Romanii gr.-or. din Banatu si Ungari'a scapa cu acést'a de pericolulu desnationalisarii din partea besericei serbesci! Acum cu poteri unite inainte!!!

Vien'a 24 Dec. n. (Estrasu din scrisóre privata) . . . Scii bine, ca ori candu e vorb'a de a ne scapa tíera si cu ea natiunea din vreo calamitate noi nu damu nimicu pe figuri si flori retorice, pe vorba multa saracia omului, necasurile m'au invatiatu si pe mine a calcula, a medita, a'mi in fatiosia starea lucrurilor in cifre. — Indata a dóua di dupa sosirea mea aici mi se tramisera si mie dela biroulu nostru 39 brosiure si 1 tomu grosu, coprindietóre de preliminarele finantiale de pe a. 1865 si de unele proiepte de lege. Nu sciu déca in dilele de ferii, adica pana la 9 Ian. le voiu poté citi si studié pre tóte. Deocamdata iti scotu aici cifrele preliminarate pentru sarman'a nóstra tierutia Transilvania, eara déca vei fi pastratu cele publicate in earn'a trecúta totu din scrisorile mele, apoi vei cunósce usioru, déca avemu se platimu mai multu séu mai pucinu, pentru-ca eu nu credu se am timpu de a mai trage si paralele. Deci dela Ardealu se voru cere pe a.

A. Contributiuni direpte:		1864	1865
Pe pamentu		1,471.167	1,468.883
Pe case		293.500	294.467
A capului		1,350.000	1,305.000
Pe venituri particulare (lefi, capitaluri etc)		180.000	180.000
Crescatura extraord. suita		317.867	317.707
Tacse din esecutiunea dariloru			12.048
Sum'a dariloru direpte			3,578.105
B. Contributiuni indirepte:			
Tacs'a pe fertulu de vinarsu		1,640.000	1,250.000
Tacs'a pe vinu si mustu		140.000	140.000
Tacs'a pe bere		67.000	64.000
Accis'a pe carne si vite de taiatu		220.000	210.000
Glóbe si restantia			1.300
Venituri bagatele		1.850	300
Sum'a dariloru indirepte			1,665.600
C. Alte venituri:			
Vamile (duanele) tierii		262.064	163.406
Din monopolulu sarii		3,340.766	3,889.480
Din monopolulu tabacului		1,856.826	1,842.810
Din timbru (Stempel)		429.110	336.270
Din tacse		16.805	18.230
Din tacsele judecatoresci		522.405	413.118
Din loteria		410.670	129.576
Vamile dela cateva drumuri		141.600	150.450
Sum'a altoru venituri			6,943.340
D. Venituri strinsu fiscale:			
Din mosiile statului administrate de statu (Desiu, Deva, Cricau, Clusiu-Turda)			59.589

Din mosiile montanistice (Campenii, Zlatna, Hunedóra)	290.264*)
Din edificii dicasteriale	570
Venitu la directiunea mont. din Clusiu	6615**)
Din minele de feru (Gavasdi'a, Cugiru, Sebisielu, Topliti'a)	563.844***)
Dela monetaria (Münzamt) Alba-Iulia	2,497.811†)
Din palurile fiscale	168.650††)
Sum'a	3,587.343

Sumandu la unu locu cifrele speciale de sub A., B., C., D. sum'a totala a contributiuniloru direpte si a celorlalte venituri cate se scotu din Transilvania 15,774.588 adica cinsprediece milióne siépte sute sieptedeci si patru mii, cinci sute optudeci si optu fiorini.

Insemnare I. Din rubricile susu enumerate lipsescu postele si telegrafi'a; caus'a este, ca ambele aceste institute de statu in Transilvania se afla pana in óra de facia totu in deficitu, adica venitulor este multu mai pucinu de catu spesele, ceea ce se póte vedé din conspectulu ministeriului de comerciu Nr. XIII.

Ins. II. Vede ori-cine ca acestea venituri sunt brutto, eara nu netto, adica nu veniturile curate, ci ca in ele sunt coprinse si spesele, fara care aceleasi nu se potu scóte si care firesce, sunt relative mari, pentru-ca spre a le administra se cere o armata de amploiati si alte conditiuni ce costa bani.

Ins. III. Spre a poté judeca déca Ardealulu platesce mai multu séu mai pucinu de catu alte provincii, trebue se se ia in bagare de sama nu numai numerulu sufletelor, ci si alti cativa factori.

Ins. IV. Earu si earu tragemu luarea aminte la rubric'a vinarsului, a tabacului si a loteriei, pentru-ca intru impregiurarile le facia acestea sunt singurele acelea posturi (rubrice), la care ardelenii potu si trebue se faca economia, adica se nu bea vinarsu, se nu fume si se nu jóce hazard.

Ce se va alege din contributiunile cele nóua proieptate de regimu, cum si din miciorarea darii capului pentru Ardealu, se va vedé preste vreo 2—3 luni 13.

— Cas'a domnilor u tienù in 28 siedintia, in care afara de incursele petitiuni, intre care una e a br. Romanskanu, prin care 20 de posesori mari din Bucovin'a se róga pentru a se modificá contributiunea pe vinarsu, la ordinea dilei fù reportulu comisiunii finantiale in privinti'a continuarii scóterii contributiunii marite dimpreuna cu contributiunea de consumu pana in finea lui Martiu precum si cele mai decise in cas'a de diosu pentru bonificarea la esportulu zaharului, cari se si primira in tocma si dupa cum cetimu in fói'a legiloru imperiale esita in 29 s'au si publicatu cu potere de activitate peste totu imperiulu.

*) E prea de insemnatu, ca acestu venitu se duce totu in lefi scl., in catu neci se ajunge, pentru-ca spesele sunt 293.845 fl.

***) Inse spesele sunt 44 575 fl. prin urmare paguba mare.

†) Dara spesele i sunt 2,497.811 fl., din care cauza ministeriulu respektivu cerea in a. tr. cá acea monetaria se se inchida. Mare lucru! —

††) Earu spesele sunt 166.892 fl. Pentru-ce? va merita o cercetare mai de aprópe.

Diet'a Transilvaniei. Siedinti'a din 19 Oct. (Cont.) M. Schuler consimte ou propunerile comisiunii; Birthler nu pré, ci 'si reservésa a face observari. Budacker recunósce, ca acésta este o rana durerósa a tieri si documentésa prin cifre, ca sum'a desdaunarii se suie la 90,000,000 cea ce ar' nasce aruncuri de 1 fl. si 50 cr. la totu fl. de dare, de altumintre cu pucine modificatiuni primesece operatulu comitetului.

Mog'a mai adauge la relele insirate, ca si spesele proceseloru ce se voru castiga in favórea f. iobagi voru cadé pe gutulu tierii. Reulu a venitu de acolo, ca pamentulu s'a pretiuitu pré susu, ca nu s'au desbagubitu prestatiunile ci pamentulu urbarialu, ér' erórule comise in operatulu comitetului cere se se indrepte indata in siedintia.

Siedinti'a din 20 Oct. Budacker continuà desbaterea generala, ér' dupa elu iea cuventu

Puscariu, care dupa intr'oducere vorbesce asia: „Déca vomu cautá la obiectulu desarcinarei, vomu aflá, ca in tiér'a nóstra au fostu dóue categorii de iobagime: iobagimea colonicala si iobagimea alodiala, adica au fostu iobagi si curialisti. Pamentulu, pe oare au fostu iobagii, au fostu proprietatea statului, a corónei; corón'a au asiediatu tierani pe acél'a, cari se póte greutatile publice si se faca prestatiuni domniloru pamentesci, va se dica: prestatiunile au fostu proprietatea dloru pamentesci, ér' nu pamentulu, si totusi vedemu, ca domnii pamentesci se despagubescu pentru pamentu, ér' nu pentru prestatiuni. Din contra vedemu, ca pamentulu, pe care au fostu asiediatu curialistii, au fostu proprietatea dloru pamentesci, ér' munc'a a fostu proprietatea curialistiloru, si totusi in locu se se despagubésca pamentulu, vedemu, ca a-ci se despagubesce munc'a, carea este proprietatea tieranului. Va se dica, obiectulu desarcinarei este chiar' intorsu, pentru-ca déca se despagubiau iobagii dupa prestatiuni, despagubirea erá cu multu mai mica, si curialistii déca se despagubiau numai pentru pamentu, atunci éراسi erá si rescumperarea acestor'a cu multu mai mica, — ér' nu dupacum s'a intemplatu de a despagubitu curialistii pentru o casulitia cu unu petecu de pamentu, care o avea, pana la 400--800 fl. A-ci jace reulu, ca-ci nu s'a luatú din capulu locului respectu la bas'a despagubirei, ci s'a intorsu dè inderetrulu. Acésta face, ca capitalulu pentru despagubire s'a suitu la 80 mil. in tiér'a nóstra, fara cá se se fia desrobíta si curialistii. Si inca candu ar' fi ispravitu cu 80 mil., dar' nu este ispravitu cu atat'a, pentru-ca aceste 80 mil. pretindu interese de 4 mil. si alte 4 mil. pe totu anulu pentru amortisarea acestui colosu. Acést'a la olalta face 8 mil. pe anu. Candu noi nu suntemu in stare a plati 3 mil. — cu atat'a mai pucinu vomu fi in stare se platimu 8 mil.; si in punctulu acest'a consimte ou Herbert, ca noi bucurosu platimu, dar' apoi ce voru face copiii nostri, nu scimu; — mai vertosu dupa-ce aceste 80 mil. pana la nepoti si stranepoti inca voru avé nepotii si stranepotii loru. — Acum se vedemu resultatulu scestei operatiuni. Va dice cineva ca s'a stersu iobagi'a, s'a eliberatu pamentulu, ca acum toti suntemu cetatieni liberi cu proprietati libere. Tóte acestea nu le aflamu asia, dupacum s'au speratu, pentru-ca de si s'a sloboditu iobagiulu dandu-i-se cate-va jugere de pamentu, cu aceste jugere esistinti'a lui nu numai nu s'a usiuratu, ci s'a facutu inca neaposibila prin multe alte mesuri; pentru-ca fostulu iobagiu acum cá cetatiéna liberu cu 4—5 jugere de pamentu nu póte se traiésca. Densulu (Puscariu) a facutu esperiinti'a, ca iobagiulu, cá se póta portá greutatile publice, e silitu in 3—4 ani, se si venda si pucinulu pamentu, celu mai are, la jidovi. Inainte de 1848 erá usioru se traiésca cu 4—5 jugere, ca-ci avea paduri si pasiuni, potea tiené vite si slugi, cu cari si lucrá siesi si dlui pamentescu; astadi inse vedemu, ca padurile, pasiunile si regalele, din cari ar' trebui se se sustiena comunele, sunt mai tóte in manile domniloru pamentesci, ér' pentru fostii coloni se arunca vr'o cate-va tufe, de care nu se póte folosi neci pentru trebuintiele de pasiune neci de lemnaritu. S'au stersu dilele de lucru, inse dupa-ce s'au luatú comunitatiloru padurile, vedemu ca tieranulu trebuie se faca la domnu cate 10—20 dile pentru-cá se póta capetá lemnele trebuintióse, si alte 10—20 cá se póta capetá ce-va pasiune, ba a vediutu, ca numai cá se póta maciná la mór'a domnésca, inca trebuie se faca domnului 5—6 dile de lucru. Mai face apoi 2—3 dile judelui, 2—3 dile solgabiraului, 2—3 dile notariului, 2—3 dilei popei, 2—3 dile dascalului, 2—3 pazitoriloru, mai face 2—3 dile la jidovi, cá se capete bani se-si póte plati darea: face dar' totu dile preste dile; face dara 8 dile in septemana. (Ilaritate. Voci: Asia e!) Asia dara vedemu, ca in fapta dilele si iobagimea nu s'au stersu. Nu s'au facutu preingrijiri,

cá déca s'a stersu iobagimea, proprietatea castigata pentru fostii iobagi se fia duratóre, cá din iobagi se se faca adeverati cetatieni liberi, cari se sustina statulu. In tierile vecine inca s'a stersu iobagimea, dar' déca s'a stersu, s'a datu totu deodata porunca strinsa, ca in 30 ani nu e slobodu tieranului se-si instraineze mosi'a; — la noi inse nu-lu opresce remicu cá se si o venda tóta in 3—4 ani, si e silitu se si o venda, ca-ci altumintrea nu si póte plati darile. Si asia ce amu castigatu cu cele 80 mil.? Nimicu! Atat'a ca tieranulu mane poimane a remasu fara mosia, a remasu proletariu, ori din nou servu fostiloru proprietari, si mane poimane vomu vedé tóte mosiele in manile jidoviloru si ale proprietariloru celoru mari, cari voru fi si cu cele 80 mil. si cu mosiele iobagesci. (Bravo!) Ar' poté aduce esemple multe, inse esempla sunt odiosa; ca-ci cunósce mai multe locuri, unde mai tóta mosi'a, care s'a rescumperatu odata, se afla ear' in man'a domnului pamentescu. Asia dar' vedemu, ca ne apasa nu numai greutatea de 80 mil., dar' ne apasa si celealte consequentie urmate din neluarea mesuriloru preventive cuvenite, pentru-cá fostii iobagi se devina cetatieni liberi, se devina in stare a se sustiné in proprietatea loru. Se vedemu acum, ce mediulóce s'au propusu, cá sarcin'a desarcinarei pamentului preste totu se se usiureze si se se póta plati? Thiemann a propusu 3 mediulóce: revisiunea patentei, revisiunea instructiuniloru si o strinsa controlare la ducerea in deplinire a desarcinarei. De si propunerea despre revisiunea patentei la prim'a vedere s'ar' paré cea mai salutará si practica, ea inse e fórte seducatóre, si densulu — celu pucinu in punctulu despagubirei — nu o ar' recomanda, pentru ca revedindu-se patent'a in punctulu acest'a s'ar' face earasi numai pe contulu ómeniloru seraci, alu fostiloru iobagi; ca-ci n'ai poté face alt'a, de catu cá iobagiului se-i dai pamentu mai pucinu, pentru-cá domnulu pamentescu inca se capete mai pucina despagubire. Cá se se mai micsioreze chei'a despagubirei, astadi nu mai e cu potintia, pentru-ca s'au datu odata obligatiunile afara si a le mai luá indereptu nu se póte. Revisiunea patentei dar' nu mai e cu potintia, si déca vremu, cá totusi se o revedemu, atunci se o revedemu acolo, unde e lipsa, cá celu pucinu capitalulu de 80 mil. se se faca productivu, adica cá fostiloru iobagi se li se mesure folóse catu de mari, ce li se cuviniu, din pat. urb. revisiunea instructiunei póte se se faca, pentru-ca e unu lucru formalu, dar' din revisiunea instructiunei ear' pucinu folosu va esi. — Mai mare ponderositate pune pe o controla mai strinsa. Se se controlese ce se despagubesce, se nu se despagubésca tóte ripele, care nu aducu neci unu folosu, cu cate 20 fl. de jugeru. Asia dar' acésta propunere a lui Thiemann o sprijinesce din tóte poterile si o recomanda. Comit. a mai recom. ajutor imperialu: eine Reichsunterstützung, si bine a facutu, pentru-ca noi in adeveru nu suntemu in stare a plati mai multu de 50 cr., necum se platimu $71\frac{1}{2}$ si capitalulu inca totu cresce — „detori'a e cá rie'a.“ Mai incolo comitetulu recomanda, cá se ceremu actele, pe bas'a caror'a s'a facutu pat. urb., instructiunea si tóte operatiunile de despagubire. Dá! se le ceremu, si numai atunci se va poté aduce la tapetu iutrebarea, ca óre este cu potintia o revisiune a patentei si a instructiuniloru séu nu? Tóte aceste si alte mediulóce aduse inainte atatu de comitetu, catu si de mai multi stimati membri, se unescu inse in punctulu acél'a, ca in urma totusi se platimu; (Bravo!) de aceea, candu ne socotimu noi la usiurarea sarcinei aceste'i, in line'a d'antaia se gandimu la aceea, cá pe locuitorii ardeleni se i punemu in stare de a poté plati; se facemu capitalulu acest'a de 80 mil. productivu, cá se se póta mane poimane plati tieriei indereptu prin folósele ce trebuie se le aduca locuitoriloru. Si acést'a se va poté face numai asia, déca folósele, care le da pat. urb. fostiloru coloni, le vomu demesurá in o marime, care face platirea posibila; déca vomu face cá judecatoriele si organele administrative la regularea posesiuniloru urbariale, la comasatiune, la segregarea paduriloru si a pasiuniloru se se ingrigésca, cá tieranii se-si capete posesiunile, care le dictésa patent'a; déca vomu griji, cá din dileri se nu se faca famuli conventiionali; si déca vomu face representatiune catra Mai. S'a, trebuie se recomadamu in regimu si aceea, cá se aiba de grija, cá folósele, care sunt promise prin pat. urb. fostiloru coloni pentru unu pretiu atatu de mare, se se si realizeze. In fine dice, cá se s'ar' róge regimulu a mediuloci, cá din aruncatur'a de $71\frac{1}{2}$ cr. se se arunce petiéra numai 50, ér' ceialalti se se plátésca din visteri'a statului.

Dupa-ce mai vorbesce si Absente Severu, care crede, ca ar' fi unu mediulocu de ajutoriu candu pasiunile si regalele de cértá le ar' luá tiér'a pana ce se va plati de datoria

(impartasinduse vomu publicao), apoi repres. regimului documentéasa, ca sum'a desarcinarii sue numai la 70 mil. dintre cari 6 cadu pe partile anecsate la Ungari'a.

Trecunduse la desbaterea speciala se primesce titlulu I, II. In siedinti'a din 21 si alu III, IV, esta fara anotatiune, din preliminarulu comitetului (vedi „Gazet'a“ Nr. 81). Titlulu V se primesce cu sum'a de 2,673.909 dupa rectificarea facuta. In siedinti'a din 24 dupa propunerea lui Fabini si consoci pentru deplin'a egalitate confesionala si stergerea reverseloru rom.-catolice, care se si primi, se primi si titlulu VI cu rogare, cá Maiestatea se ierte acést'a suma fara anotatiunea d. Alu VII vedi totu Nr. 81 intoema si tóte titulele cu sum'a 2,866.712 fl. —

In siedinti'a din 25 Oct. se ia inainte acoperirea (vedi Nr. 82), care se si primesce cu modificarea la titlulu III: „adausu la contributiune a 71½ cr. pe fl. 2,483.148 fl. cu totulu : 2,814.148 fl. Asemenandu cu acést'a sum'a recerintiei 2,866.712 fl. remanu neacoperite 52,564 fl.“

De a-ci se 'iau inainte propunerile comisiunii din reportulu ei (vedi in Nr. 80). A dupa desbateri se primesce intocma. B. se desbate in sied. din 26 Oct. si se primesce cu pucine modificatiuni dupa propunerea comitetului precum si C. si articolulu de lege inca se primesce, dupa cum e alu regimului (vedi Nr. 73) statatoria din 3 puncte, si primindu-se si in a 3-a cetire, se incheia siedinti'a.

In siedinti'a din 27 Oct. se primira verificarile deputatoru, Gábor, Tóth, Morioz Conrad si Absente Severu; se luara inainte vr'o 24 de petitiuni de ref. comitetului de petitiuni Schuler-Libloy; la petitiunea a 34 locuitori romani din Brasiovu pentru esoperarea unei legi nóue comunale; comitetulu propune, cá diet'a se recunósca urginti'a unei astufelii de legi si se provóce regimulu a luá catu mai curendu mesurele de lipsa, ér' petitiunea a-o transpone inaltulu guvernulu regescu spre pertractare ulterióra, ce se si primesce intocma cu adausulu propunerii lui Popasu ad. a luá inaltulu guvernulu mesuri grabnice pentru stergerea abuseriloru, ce provinu in Brasiovu din defectulu administratiunii. — Celalalte petitiuni pana la 24 afla cu cale comisiunea, cá se se strapone cele mai multe guvernului spre pertractare. Urmésa petitiunea romaniloru granitari in caus'a montiloru revindecati. (Va urmá.)

Brasiovu 22 Dec. v. Tocm'a ne cadu la mana colectiunea de „Poesii romane“ in traducere germana suptu titlulu: „Romänische Poeten,“ adiustata de dn. Lud. Adolf Staufe, care dupa cum ni se spune se va si afla in scurtu prin tóte librariile. Fora a ne lasa in vreo recensiuone a opului acestuia, ce a costatu multa sudóre, ne aflamu motivati alu recomandá atentionii publicului.

Concertulu domnisórei Elis'a Circa defiptu pe Duminéca viitória in 27 Dec. 8 Ian. c. n. se va tiené in sala gimnasiului romanu. Inceputulu la patru óre si spre multumirea publicului va colucra intre pause si banda reg. c. r. de ulani cu piese de cele mai alese. Bilete se afla la dlu negociatoriu I. Persoiu si Duminec'a in diu'a concertulu dela trei pana la patru óre la cassa. Poporulu, care incuragiata cu favorile sale artea si talentele, acela nu apune, ca-ci isi afla si in arte si talente garanti'a viatii. —

Din comit. **Solnocului** din laintru. Diu'a de 28 Dec. fú un'a dintre cele mai insemnate in analele comunei Becleanu; desu de demanetia plecara din Desiu 3 batara cari, portau pe Ilustr. dn. adm. alu comitatului Daniele de Pataki, pe presedintele judecatoriei, si pe celalaltu corpu alu oficalatului. —

Ajungundu pe la 11 óre in Becleanu, acolo in intielesulu unei programe erau tóte pregatite spre a inaltia dupa cuvenentia insemnetatea dilei. —

Caus'a la atatea pregatiri serbatoresci fú judele comunariu din Becleanu Petru Marsocu, unu economu romanu, fora scientie, inse cu spiritu si activitate mare; prin ale carui nesuintie se edeficara scól'a si cas'a prentiesca din materialu solidu, se prevediura cu mediulóce de sustienere de ajunsu, se repará si frumsetia beseric'a, cari tóte facu onóre romaniloru si sierbescu de dovada poterósa, catu póte face voi'a si cuintielegerea fratiesca. —

Presidiulu comitatului cusiderandu-i nesuintiele la implenirea acurata a oficiului in tempu de 12 ani pana acuma, cusiderandu-i lucrarea neostenita pentru inbunatatirea starei comunarie preste totu, se vediu indemnatu alu recomandá la locurile mai inalte spre respalata gratiósá. —

Ér' Mai. S'a pré bunulu nostru imperatu se indurá pré gratiosu prin Inalta S'a resolutiune din 3 Dec. alu decorá cu

cruce de argintu pentru merite, recunoscundu-i nesuintiele priintióse de mai multi ani la implinirea deregatoriei de jude comunalu.

Diu'a de 28 Dec. ce era numita spre a-i se imparti acésta gratia imperatésca, fú totudeodata si diu'a de reclamatiiune pentru ceroulu Becleanului; diu'a unei adunari a preotiloru si invetiatoriloru din protopopiatulu gr. cat. alu Becleanului, di de marturia; — erau chiamati din deregatoria la acésta di serbatorésca toti judii-procesuari din giuru si toti judii comunali din procesulu Becleanului; erau poffiti cu onóre comisiunea reclamatoria si alti proprietari din locu si giuru. —

Pe la o óra dupa amédiu merseram cu totii in cancelari'a judecelui procesuariu; a-ci Il. S'a dn. administratoriu dupa ce se incredentiá de fienti'a de facia a preutiloru din locu de tóte relegiunile, spuse intru o cuventare scurta in limb'a magiara caus'a adunarei, face a se ceti si esplicá poporului prin v.-notariulu comitatului tóte chartiele venite in acestu respectu dela locurile mai inalte; dupa cari intre strigarile de „Se traiésca imperatulu“ ce se pareau a nu mai lua capetu se puse crucea pe pieptulu bravului jude, apoi v.-notariulu comitatului Basiliu T. Alutanu ceti in numele ilust. Sale dn. administratoriu urmatórea cuventare indreptata catra poporu si respective catra judii comunali, ce fú primita cu dese „se traiésca“ ! (Va urmá.)

Cronica esterna.

Enciclica Pontificale.

ROM'A publicá una enciclica, in care condamna Pontificele ratacirile filosofiei societatii civile in 80 de tese. Acést'a enciclica e indreptata catra toti episcopii cat. si are si unu emisu apostolicu, in care se prescrie serbarea unui iubleu generalu. Combinandu intalnirile imperatoru, si descoperirile lui „Morning Post“ despre s. aliantia, cu esirea Pontificelului cu enciclica acést'a, care cu atata cutediare aruncá manusi'a mai totoruru suveraniloru si cetatianiloru, apoi ea este unu evenimentu, care póte trage dupa sene neprecalulate rezultate, fiendu-ca se privesce cá una afurisania in contr'a principiiloru libertatii societatoru moderne; fiendu-ca condamna libertatea consciintiei, libertatea culturiloru religiósse; fiendu-ca condamna deplin'a nedependentia a poterii lumesci suverane de puterea religiósá dicundu, ca popórele sunt supuse suveraniloru, ér' suveranii Pontificelului, pretendendu apoi, ca numai besericeí cat. i se cuviniu favorile unui cultu publicu, si suveranii sunt detori a o apará, apasandu din punctulu ordinei publice alte culturi, cá contrarie relegiuni celei adeverate. Ori-ce ereu pretinsu e lovit cu afurisania si pedépsa, cá si in vécurile de mediulocu. Acésta enciclica se vede a fi mai deaprópe indreptata cu taisiele sale asupr'a Napoleonismului si asupr'a principiiloru de desvoltare ale filosofiei civile apusane, cá una dechiarare de resbelu intre reactiune séu aristocratia si intre democratia. — „France“ dara, diurnalulu chiaru alu imperatesei si alu min. Drouin de L'Huys are dreptu, candu privesce acést'a enciclica cá una provocare si aruncatura de manusia napoleonismului si besericeí galicane, si din acestu punctu de vedere „France“ a si redicatu manusi'a enciclicei, opunendu i cele mai importante acte ad. dechiararea clerului francesu dela 1682 compusa de Bossuet, care proclama, ca regii si suveranii din ordinatiunea lui Ddieu nu sunt supusi sub neci una potere spirituala in negótiele temporale, neci se potu pune si depune prin auctoritatea capiloru besericesci; ca oracululu Papei nu e neschimbabilu si legile, datinile si institutiunile besericeí galicane romanu in poterea si valórea s'a; Altu documentu din 1826 subscrisu de 74 prelati si cardinali, care incheia cu cuvintele: „Noi tienemu tare de doctrin'a, ca suveranii sunt in esercearea auctoritatii sale nedependenti de ori-ce potere besericésca. Va se dica, ca resbelulu de condeiu s'a dechiaratu si anteposturile au intratu in lupta, care asupr'a causei romane si celei italiene nu póte remané fora inriurintia. — Tocma ne aduce telegrafulu, ca „Constitutionalulu“ a protestatu in contra enciclicei papale si inca in numele regimului. Unde nu jóca politica, candu tóte se facu totu din scopuri politice? —

Dar' se insiramu si titulele celoru 80 de propusatiuni, ele suntu: panteismulu, naturalismulu si rationalismulu absolutu, care tiene, ca Ddieu e totu una cu natur'a; rationalismulu moderatu, care tiene mintea omenésca in asemené gradu cu religiunea si filosofi'a nu se póte neci nu trebuie se se supuna vre unei auctoritati, in rediferentismulu, latitudinasismulu, cari dicu, ca fia-carui omu i sta in voia a primi si a marturii,

aceea religione, pe care prin lumin'a mintii s'ale o tiene, ca e adeverata si prin ori-ce religione se p'ote casigá fericirea eterna. Socialismulu, comunismulu, societatile secrete, societatile biblice, societatile clerico-liberale, cari tienu de principiulu neintreventiunii si opresco liberulu comertiu alu eppiloru cu pap'a etc. Retacirile asupr'a drepturilor bisericeii, retacirile societatii civili facia cu sene si cu relatiunile s'ale oatra beserica, retacirile intru moral'a naturale si crescinesca, asupr'a casatoriei crescine, asupr'a poterii temporale si retacirile asupr'a liberalismului modernu. T'ote acestea insirate dupa alocutiunile, in care s'au pertractatu, se condamna in secululu alu 19lea.

GERMANIA. In caus'a ducat. nordalbingice imparechiarea totu mai cresce. Austri'a instrui pe solulu seu c. Caroli in 22 Dec., ca ea vrea intetit'a recunoscere a ducelui de Augustenburg in num. ducate, si va respinge ori ce alte propuneri contrarie conventiunii federatiunii, ce ar' face Prusi'a in interesulu seu. Prusi'a nu va a lasá de suptu influinti'a sa ducatele. Bavari'a si Sacsoni'a unite se opunu planeloru prusiene asia, in catu li se atribue, ca ar' vré a impinge lucrulu la una a dóua federatiune renana (cá cea de su Napoleon I), fiindca vreu a formá o confederatiune separata cu t'ote statele ce remasera in minoritate la federatiune, ceea ce amenintia destramarea federatiunii germane.

Óre-ce cugeta Bavari'a cu Sacsoni'a? Eoca ce se vede din multele paie imblatite in caus'a acésta mai probabilu: Ele ambe voru a propune la diet'a federativa, cá se se recunósca simplemente princ. de Augustenburg, cá suveranu in Schleswig-Holstein; maiortatea se va castigá, atunci diet'a federativa va provocá pe Prusi'a a se supune la acestu concludu si pr. Fridericu va intrá in posesiunea regimului; impotrivinduse oumva Prusi'a, atunci diet'a va decretá esecutiune, si Bavari'a unita cu Sacsoni'a si statele medie, apelandu la Europ'a si natiune voru stá pentru esecutiune. — Fia cum va fi rezultatulu acestoru incurcari, dar' Prusi'a nu intréba multu, ei astépta respunsulu dela juristii de coróna asupr'a dreptului ei de eriditate si fora folóse nu va lasá din mana gagiú, cu atatu mai pucinu, ca dela ordinele de cavaleri din acele ducate a primitu invitare, cá aceste 2 poteru se asiédia caus'a ducateloru, Prusi'a le a si primitu adres'a, dar' Austri'a n'a vrutu a o primi —

ROMANIA. Bucuresci 18 Dec. In siedinti'a din 14 Dec. suptu presiedinti'a d. Alecsu Boraneacu, nefiindu de facia d. C. Negri se mai verificara la deputati prin discusiune publica si aflanduse numerulu, celoru verificati de 102, adunarea Electiva a Romaniei se dechiará de oatra presiedintele cá constituita.

In 15 s'a alesu biroulu definitivu: V. presiedinti se proclamara dd. Gr. Cusa si Al. Florescu; Sc. Voinescu si A. Volutia. Secr. C. Boranescu, C. Iliescu, D. Gusti. M. Gane, N. Zeteanu, A. Strajescu; Cuestori: M. Rufu, N. Lahovari, M. Mihaescu si S. Agariciu.

In sied. din 16 suptu presiedinti'a d. Al. Florescu depusera juramentulu constitutionalu mai multi insi. D. C. Negri din colegiurile unde fú alesu isi reserva a fi reprezentantu pentru Galati, se alege vice-presiedinte Dimitrie Gusti, in loculu d. Gr. Cus'a retrasu.

Ministrulu de financia Steege propune dupa acestea bugetulu pentru esercitiulu an. 1865 motivandulu pe largu.

Veniturile ordinare suntu lei	137,352,967
Venituri ecstraordinare	25,299,710

162,652,677

Spese pentru ambele bugete 161,544,865—14

Prin urmare bugetulu presenta o suma activa intreacatória de 1,07,813—26.

— In pres'a de Vien'a se cetesco o scornitura, oumca la deschiderea camereloru se prinsera doi deputati, cari se virea catra tronulu principelui, si se scósera afara din sala, ér' la ei se aflara revolvere implute si legitimatiuni de deputati, pentru a puté intrá in sala. Aioi nici pomenire de asia ceva.

FRANCIA. Parisu 1 Ian. 1865. Nunciului apostolicu, care in fruntea corpului diplomaticu gratulá imperatului diu'a de anulu nou, Napoleonu ar' fi resposu dupa „Temps“ asia: „Dorintiele respicate ale corpului diplomaticu, alu carui, organu esti Dta, me misca fóite; ele suntu espresiunea acelei concordie, care trebue se domnésca intre natiuni (si nu domnesce?! R.). Intieptiunea loru 'mi e Mie celu mai securu chizasiu (vade) alu loru. Credeti, ca si Eu din partemi me

voiu nevoi, cá in relatiunile mele cu natiunile straine se fu condusu totudéuna de apreturirea si amórea pentru pace si pentru dreptate.“ — Pana in 15 Ian. se va deschide si ses. corp. legislativu. Princ. Napoleonu e denumitu in 3/1 n. presiedinte alu consiliului secretu si s'a datu ordine, cá intariturile la „Civita vechia“ lenga Rom'a se se finesca indata.

ITALIA. Turinu 1 Ian. Regele recomanda parlamentului, intetirea lucrurilor, esprimendu-si speranti'a ca catu mai curendu sórtea Italiei va fi complinita.

† Deesiu in 24 Dec. Astadi se pietrecú la momentu in Olpretu judele singurariu asesoriulu Teodoru Francu care dupa o bola scurta de cateva ore repausá in 22 a l. o. lasandu dupa sene pe soci'a sa cu 4 prunci in doliu mare. — Loculu densului cum audimu-lu va supleni, asesoriulu romanu Clementu Hosu. — La sedri'a comitatului remane acum cá romanu numai unu asesoru D. Cice. — Si am' dorí cá la reimplerea acelor trei posturi de asesori vacante, se se considere maiortatea absoluta a locuitorilor romani, precum si procesele cele multe urbariale romane, si asia se se denunesca asesori romani dupa cuvententia; si noi punemu pondu pe cuventulu romanu, dupa ce vedemu, ca multi deintre cei ce porta numele de romanu suntu mai rei cu noi cá nero-manii. —

Nr. 34178—1864.

1—3

CONCURSU.

La universitatea c. r. din Vien'a a devenitu in vacantia unu stipendiu asia numitu Goldbergianu de 126 fl. una suta doua dieci siese de fiorini v. a. pentru unu teneru, care studiasa drepturile la numit'a universitate, — pentru a carui dobandire se escria prin acestá concursulu in urma pré gratiosului decretu reg. din 2-a Ian. curs. Nr. 5479 1864. —

Concurentii au asi asterne suplicele loru documentate, deosebu despre deponerea legale a esamenului de maturitate, pana in 30 Ian. 1865 prin autoritatile competente acestui guberniu regescu.

Sabiiu in 17 Decembre 1864.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

Cas'a in strat'a scheiloru de diosu Nr. 142, care se afla in stare buna, doresce proprietariulu a o schimbá cu un'a din piatia, strat'a vamei séu strat'a secuiloru superioriá, séu in casu de asia a o si vinde.

1—3

Pentru presente de serbatori si anulu nou

sunt cu deosebire de recomandat

MACHINELE AMERICANE DE CUSUTU

pentru familii si industriari, care su proveidute cu t'ote posibilele aparate adjutatorie

si garantate pe cinci ani

de **Wheeler & Wilson manufactura Co.**

dela cari se afla depusulu la **Frider. Stenner** negociatoriu in Bratiovu.

In institutulu de cusutu la dlui in strat'a négra Nr. 341 se primescu si totu felulu de lucruri strapuntate (stipuite), premenele si negligele precum si pentru intréga inestrare de mirese dupa diurnalele cele mai nóue si se pregatescu in scurtu timpu cu pretiurile cele mai moderate si catu se p'ote mai elegantu.

1—3

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Cu Nr. viitoriu, ce pentru serbatori va esi numai Mercuri, se finesce abonementulu si numai la noii prenumeranti se voru mai tramite foile.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.